

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(МНАУ)**

Розглянуто та ухвалено
на засіданні вченої ради МНАУ,
протокол № 6
від «25» лютого 2020 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор МНАУ

В.С. ШЕБАНІН В.С. ШЕБАНІН

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

(зі змінами й доповненнями)

СО 5.276.01-00.2020

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

Передмова

Розроблено:	Ректорат
Виконано	Перший проректор Бабенко Д.В., декан обліково-фінансового факультету Вишневська О.М., начальник навчального відділу Степанова Л.Т., завідувач кафедри економіки підприємств Котикова О.І., доцент кафедри обліку і оподаткування Козаченко Л.А., старший викладач кафедри обліку і оподаткування Костирко А.Г.
Затверджено:	Наказом ректора від <i>25.02</i> 2020 року, № <i>23/1-0</i>
Введено в дію:	Зі змінами й доповненнями
Розглянуто та ухвалено вченою радою:	Від «25» лютого 2020 року, протокол № 6

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ЗМІСТ СТРУКТУРНИХ ЧАСТИН СИЛАБУСУ	8
3. ФОРМУВАННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
4. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ І ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	12
5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	13
ДОДАТОК	14

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про силабуси навчальних дисциплін (далі – Положення) укладене з метою регламентації процесу вивчення навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти та є організаційною основою викладання навчальних дисциплін у Миколаївському національному аграрному університеті (далі – Університет).

1.2. Положення визначає підходи до викладання навчальних дисциплін, зокрема принципи, методи та форми їх вивчення, інформацію щодо оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Університету.

1.3. Положення враховує рекомендації щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти, відповідає чинному законодавству у сфері вищої освіти, загальнодержавній та внутрішній нормативній базі Університету.

1.4. Положення призначене для усіх учасників освітнього процесу Університету.

1.5. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

академічна година – мінімальна облікова одиниця навчального часу, яка слугує основою для планування та обліку навчальних занять. Тривалість академічної години становить, як правило, 45 хв. Дві академічні години утворюють пару академічних годин. Зміна тривалості академічної години не допускається, у разі проведення пари без перерви її тривалість може бути зменшена до 80 хв;

академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених чинним законодавством правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень; порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання;

академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених чинним законодавством. Академічна свобода, як і будь-яка свобода, не є абсолютною. Її обмеження допускаються з метою захисту прав інших людей, якщо ці обмеження є домірними тому суспільному злу, на відвернення якого вони спрямовані. Оскільки академічна свобода тісно пов'язана із свободою висловлювання, слід мати на увазі, що остання гарантує право висловлювати не лише погляди, що сприймаються схвально, але також ті, що розходяться із загальновизнаними, або спроможні образити, шокувати чи непокоїти. Викладені вище міркування потребують додаткової уваги щодо можливого обмеження академічної свободи у контексті етики наукових досліджень (якщо йдеться про дослідження над людьми і т. ін.);

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

атестація (здобувачів вищої освіти) - встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам відповідних стандартів освіти, освітньо-професійних, освітньо-наукових програм;

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

гарант освітньої програми – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка, працює у закладі освіти за основним місцем роботи, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми;

дистанційне навчання - сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій від тих, хто навчає (викладач, зовнішній стейкхолдер), до тих, хто навчається (здобувач).

загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача у різних галузях та сферах діяльності, саморозвитку, адаптації на робочому місці;

здобувачі вищої освіти - особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

індивідуальна освітня траєкторія – персональний напрям реалізації потенціалу здобувача вищої освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем вищої освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованого змісту освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їхньої складності, методів і засобів навчання.

індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем вищої освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та створюється закладом вищої освіти у взаємодії зі здобувачем вищої освіти за наявності необхідних для цього ресурсів. До індивідуального навчального плану входять обов'язкові компоненти (навчальні дисципліни, практики, курсові роботи) освітньої програми і дисципліни (види робіт), обрані здобувачем вищої освіти в порядку реалізації свого права на вибір навчальних дисциплін обсягом не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС за освітньою програмою;

інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципі недискримінації, врахуванні багатоманітностей людини, ефективному залученні та включенні до освітнього процесу усіх його учасників;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

модуль – навчальний компонент освітньої програми, в якій кожний навчальний компонент містить, переважно, однакову або кратну кількість кредитів ЄКТС (наприклад, 6, 12, 18);

навчальні заняття - лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, індивідуальні завдання, консультація. Тривалість навчальних занять розраховується у академічних годинах;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти;

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

неформальне навчання – додаткове інституційно організоване навчання, що не завершується наданням кваліфікації певного рівня (етапу, циклу) формальної освіти.

освітній процес - система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на набуття, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

освітня кваліфікація – це визнана закладом вищої освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей);

освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визнає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти;

оцінка – будь-яка кількісна або якісна міра на основі визначених критеріїв, які використовуються для визначення рівня опанованих результатів навчання окремої навчальної дисципліни або освітньої програми в цілому;

оцінювання здобувача вищої освіти – формалізований процес визначення рівня опанування здобувачем вищої освіти запланованих (очікуваних) результатів навчання, що є необхідним для вдосконалення освітнього процесу, підвищення ефективності викладання, розвитку (саморозвитку) здобувачів вищої освіти;

програмні компетентності – найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку програми та включаються у її профіль;

програмні результати навчання – взаємоузгоджений набір тверджень, які характеризують очікувані результати навчання здобувача вищої освіти, які він може реалізувати на робочому місці по завершенню навчання за освітньою програмою;

результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і здобувача. В ньому представляються процедури (у т.ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною. Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від “здобування знань” і “одержання практичних навичок” до компетентностей, що їх може засвоїти здобувач, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для здобувача;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

студентоцентризований підхід (*student-centered approach*) розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Протилежністю цього підходу є парадигма здобувача як об'єкта навчання, не спроможного на повноцінну агентність, а відтак такого, що потребує виховання і догляду. У цій парадигмі заклад вищої освіти вирішує, що і як мають вчити здобувачі. Студентоцентрикований підхід передбачає взаємоповагу між здобувачем і викладачем, реальну вибірковість дисциплін, участь здобувачів у системі внутрішнього забезпечення якості ЗВО та процесах акредитації освітніх програм, наявність процедур реагування на студентські скарги тощо. Посилюється роль викладача як фасилітатора. Він не лише читає лекції, а й організовує інтерактивне спілкування, сприяє особистісному розвитку здобувачів, формує атмосферу взаєморозуміння і довіри;

фабрикація – вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

фахові (спеціальні, предметно-специфічні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю;

формальна освіта – освіта, що інституціалізована, цілеспрямована, спланована за участю державних і визнаних приватних організацій, має наслідком присудження національно визнаних кваліфікацій у межах певного освітнього рівня (етапу, циклу) і здійснюється в закладах освіти;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

2. ЗМІСТ СТРУКТУРНИХ ЧАСТИН СИЛАБУСУ

Силабус, як узагальнення змісту навчальної дисципліни, повинен бути коротким і зрозумілим для здобувача вищої освіти, містити візуальні елементи. З цією метою силабус має розглядатися у розрізі таких складових:

2.1. Формування компетентностей та програмних результатів. Компетентнісний підхід орієнтується на кінцевий результат освітнього процесу, спрямовується на формування у майбутнього фахівця готовності ефективно використовувати потенційні можливості та зовнішні ресурси для досягнення поставленої мети. При формуванні силабусу навчальної дисципліни необхідно використовувати стандарти вищої освіти та сформовані на їх основі Освітні програми.

2.2. Академічна доброчесність. При формуванні силабусу навчальної дисципліни необхідно врахувати, що її викладання ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті і Кодексом академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті.

Порушенням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти є: академічний плагіат; самоплагіат; фальсифікація; фабрикація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до відповідальності.

2.3. Нормативно-регламентна база навчання здобувача вищої освіти. Нормативно-регламентна база навчання здобувача вищої освіти Університету включає: законодавчі нормативно-правові акти, у тому числі стандарти вищої освіти; положення Університету, зокрема політика академічної доброчесності; науково-методичне забезпечення (навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, програми практик, підручники, посібники, завдання для семінарських, лабораторних і практичних занять, завдання для виконання комплексних контрольних робіт, індивідуальні завдання для самостійної роботи, методичні матеріали для написання курсових і кваліфікаційних робіт).

2.4. Теоретична складова. Теоретична складова підготовки здобувача вищої освіти Університету здійснюється у формах навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, практичної підготовки, контрольних заходів. Основними видами навчальних занять є: лекції; лабораторні, практичні та семінарські заняття; консультації.

2.5. Професійно-практична складова. Особливістю процесу професійно-практичної підготовки є пріоритет формування професійних умінь і навичок, практичних знань. Професійно-практична підготовка здійснюється на основі тісного взаємозв'язку теорії і практики, що визначає необхідність координації вивчення спеціальних дисциплін і виробничого навчання таким чином, щоб теорія випереджувала практику як за змістом, так і за часом вивчення. Організаційно-методичне забезпечення професійно-практичної підготовки здобувачів вищої освіти передбачає: орієнтування змісту навчального матеріалу на майбутню професійну діяльність фахівця; забезпечення взаємозв'язку теоретичної і практичної підготовки здобувачів вищої освіти; формування індивідуальної освітньої траєкторії. Професійно-практична складова підготовки здобувачів вищої освіти Університету є складовою дуальної форми здобуття освіти і передбачає поєднання теоретичного навчання з навчанням на робочих місцях на підприємствах, організаціях, установах.

2.6. Формування конкурентних професійних переваг. У силабусі необхідно зазначити які саме компетентності, отримані у процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачем вищої освіти, сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці.

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

Зв'язок навчальної дисципліни з майбутнім фахом має бути чітким і зрозумілим для здобувача вищої освіти.

2.7. Науково-технічна творчість здобувача вищої освіти. Науково-технічна творчість здобувача вищої освіти обов'язково має носити системний характер, який передбачає визначення цілей і завдань наукової роботи, створення концепції підготовки майбутніх фахівців до науково-дослідної діяльності; визначення структурних компонентів цієї системи; виявлення рівнів та критеріїв оцінки результативності наукової роботи; добір форм, методів, засобів реалізації визначеної програми.

2.8. Принципи оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

У силабусі необхідно висвітлити дотримання принципів оцінювання результатів вивчення курсу, що дозволяє досягти поставленої мети, а тому мають бути зрозумілими для стейкхолдерів. Оцінювання результатів вивчення курсу здійснюється із дотриманням таких принципів:

- принцип об'єктивності означає, що кожна окрема оцінка має бути об'єктивною, тобто відповідати якості і кількості засвоєних знань, вмінь і навиків;
- принцип дієвості полягає у тому, що перевірка і оцінювання знань мають стимулювати здобувачів вищої освіти і викладачів до зусиль щодо досягнення у навчальній роботі нових успіхів;
- принцип систематичності виражається у тому, що перевірка і оцінка знань здійснюється планово, контроль має бути безперервним протягом усього процесу навчання, перевірка і оцінка знань провадяться у певній послідовності, з поступовим ускладненням завдань, змісту і методики;
- принцип індивідуальності перевірки і оцінки знань означає, що викладач прагне глибокої і справедливої оцінки успіхів кожного здобувача вищої освіти;
- принцип єдності вимог полягає у тому, що один і той самий рівень знань, вмінь і навичок має оцінюватись всіма викладачами однаково;
- принцип диференціювання полягає у визначенні кількісних і якісних різниць у знаннях, вміннях і навичках здобувачів вищої освіти та їх оцінці.

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

3. ФОРМУВАННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Силабус навчальної дисципліни **включає** (Додаток А):

3.1. Титульна сторінка.

Титульна сторінка має містити: назву навчальної дисципліни; назву галузі знань; спеціальність; назву освітньої програми; освітній ступінь; семестр; форму здобуття освіти; інформацію про викладача (викладачів).

Назву навчальної дисципліни у силабус необхідно вносити відповідно до навчального плану освітньої програми.

Загальна інформація про викладача (викладачів), який викладає навчальну дисципліну, має на меті інформувати здобувача вищої освіти про викладачів, а саме: прізвище, ім'я, по батькові викладачів; науковий ступінь, вчене звання, посада; контактна інформація (e-mail).

Силабус навчальної дисципліни підписується у такій послідовності: викладач, який його розробив; завідувач кафедри, на якій працює викладач; голова методичної комісії факультету, на якому працює викладач; голова вченої ради факультету, на якому викладається дисципліна; гарант освітньої програми; перший проректор.

3.2. Призначення навчальної дисципліни. Викладач обґрунтовує необхідність вивчення навчальної дисципліни, відповідаючи на питання: «Чому майбутньому фахівцеві варто вивчити саме цю навчальну дисципліну?».

3.3. Мета навчальної дисципліни. Мета вивчення дисципліни є системоутворюючим елементом, який відіграє вирішальну роль в організації і здійсненні процесу навчання. Мету рекомендується формулювати так, щоб була можливість виміряти ступінь її досягнення, що зручно робити в інфінітивній формі (навчити..., виробити..., сформувати ... тощо).

3.4. Компетентності – це практичне застосування знань, умінь і навичок, набутих в процесі навчання. Зазначається перелік загальних і фахових компетентностей, які узгоджуються із компетентностями відповідної Освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти. Результати навчальної дисципліни необхідно узгодити з програмними результатами Освітньої програми.

3.5. Програмні результати навчання – взаємоузгоджений набір тверджень, які характеризують очікувані результати навчання здобувача вищої освіти, які він може реалізувати на робочому місці по завершенню навчання за освітньою програмою.

3.6. Опис навчальної дисципліни.

Опис навчальної дисципліни містить таку інформацію: кількість кредитів, загальну кількість годин вивчення навчальної дисципліни, кількість годин, яка відведена на проведення лекцій, практичних занять і самостійної роботи, термін викладання.

3.7. Порядок та критерії оцінювання.

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за відповідними формами організації освітнього процесу, а саме: поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти. Порядок зарахування пропущених занять, наприклад: у формі усного опитування (при пропусценні лекції) та виконання індивідуального завдання (при пропусценні практичного завдання).

3.8. Політика курсу.

Політика курсу визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

Дотримуватися етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті.

Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно затвердженого графіку консультацій.

Академічна недоброчесність є несумісними з принципами викладання курсу, з чим здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час першого заняття.

Додаткові вимоги формулюються викладачем враховуючи специфіку навчальної дисципліни.

Основні принципи проведення занять:

- відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді;
- курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання;
- протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.

3.9. Інформаційні джерела. Містить перелік рекомендованої літератури та Internet-ресурсів для вивчення навчальної дисципліни. Бібліографічний опис переліку рекомендованої літератури необхідно оформляти з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

3.10. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. Містить короткий опис доступності навчання здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами.

3.11. Доступ до матеріалів навчання. Необхідно зазначити про доступ до матеріалів навчання на офіційній сторінці кафедри і у системі дистанційного навчання Університету Moodle, де розміщено силабус навчальної дисципліни та інші навчальні матеріали.

ПРИМІТКА. З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФАХУ ДО СТРУКТУРИ СИЛАБУСУ МОЖУТЬ БУТИ ВНЕСЕНІ КОРИГУВАННЯ.

Загальні технічні вимоги до оформлення силабусу:

1. Шрифт: Times New Roman.
2. Розмір шрифту: 14 (українська мова).
3. Інтервал: одинарний.
4. Параметри сторінки: верхнє, нижнє, праве і ліве поля – 2 см.
5. Нумерація сторінок: внизу сторінки; вирівнювання: від центру.
6. На кожній сторінці в колонтитулі вказувати назву курсу та викладача (викладачів).

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

4. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ І ПЕРІОДОЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Силабус навчальної дисципліни проходить обговорення серед стейкхолдерів освітнього процесу, розглядається на засіданні кафедри, на якій працює викладач, науково-методичної комісії факультету, де працює викладач, вченої ради факультету, на якому викладається дисципліна, затверджується гарантом освітньої програми і першим проректором.

4.2. Процес розгляду, ухвалення, погодження і затвердження силабусу передбачає його перевірку на відповідність освітній програмі, навчальному плану і робочій програмі дисципліни та вимогам даного Положення.

4.3. Силабус навчальної дисципліни переглядається і оновлюється за необхідності та з урахуванням особливостей фаху.

4.4. Силабуси навчальних дисциплін зберігаються на кафедрах в роздрукованому вигляді. Силабуси в обов'язковому порядку викладаються на офіційний вебсайт Університету і у систему дистанційного навчання Moodle.

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Вимоги Положення є обов'язковими до виконання та встановлюють вимоги до змісту та оформлення силябусу для всіх науково-педагогічних працівників Університету. Дане Положення набуває чинності з моменту його затвердження в установленому порядку. Через зміни у законодавстві й у разі необхідності до цього Положення можуть бути внесені доповнення та зміни шляхом їх розгляду та затвердження відповідно до нормативно-правової документації Університету.

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

Додаток А

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
 (тільки для обліково-фінансового факультету і факультету менеджменту)
 ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Перший проректор

_____ Д. В. Бабенко
 «_____» _____ 2021 р.

Гарант освітньої програми

_____ П.І.Б.
 «_____» _____ 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань _____

Спеціальність _____

Освітньо-професійна програма _____

Освітній ступінь _____

Семестр _____

Форма здобуття освіти _____ (денна або заочна)

Викладачі _____ П.І.Б, науковий ступінь, вчене звання, e-mail

Розглянуто на засіданні кафедри _____.

Протокол № __ від «__» _____ 2021 року.

Завідувач кафедри _____ П.І.Б

Схвалено науково-методичною комісією _____ факультету.

Протокол № __ від «__» _____ 2021 року.

Голова науково-методичної комісії _____ П.І.Б

Схвалено на засіданні вченої ради _____ факультету.

Протокол № __ від «__» _____ 2021 року.

Голова вченої ради _____ П.І.Б

Миколаїв
 2021

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

1. Призначення навчальної дисципліни					
2. Мета навчальної дисципліни					
3. Компетентності					
4. Програмні результати навчання					
5. Опис навчальної дисципліни		Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:			
		- лекції		години/кредити	
		- практичні заняття		години/кредити	
		- самостійна робота		години/кредити	
Календарний план*					
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин			
		лк	пз	сам. робота	
Всього					
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу					
6. Порядок та критерії оцінювання		Викладач наводить таку інформацію: - короткий опис форм поточного контролю та їх оцінювання; - короткий опис форми підсумкового контролю та її оцінювання; - порядок зарахування пропущених занять.			
Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
1. Аудиторна робота в т.ч.:					
-					
...					
2. Самостійна робота в т.ч.:					
-					
...					
Якщо формою підсумкового контролю є екзамен, то					
Разом				36	60
Екзамен				24	40
Разом по дисципліні				60	100
Якщо формою підсумкового контролю є залік, то					
Разом по дисципліні				60	100

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), звіту з практики, диференційованого заліку	для заліку
90 – 100	A	«5» – відмінно	зараховано
82 – 89	B	«4» – добре	
75 – 81	C	«4» – добре	
64 – 74	D	«3» – задовільно	
60 – 63	E	«3» – задовільно	
35 – 59	FX	«2» – незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	«2» – незадовільно з обов'язковими повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковими повторним вивченням дисципліни
7. Політика курсу			
8. Інформаційні джерела			
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами			
10. Доступ до матеріалів навчання			

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

Посада

(підпис)

П.І.Б.

Миколаївський національний аграрний університет
**ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

СО 5.276.01-00.2020

Лист узгодження

Посада	ПІБ	Дата	Підпис
Перший проректор	Бабенко Д.В.	10.06.2021	
Уповноважений представник керівництва з якості	Соколік В.Д.	10.06.2021	

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

Лист ознайомлення

Посада	ПІБ	Дата	Підпис

	Миколаївський національний аграрний університет ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИЛАБУСИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У МИКОЛАЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	СО 5.276.01-00.2020

Лист реєстрації змін

Номер зміни	Дата й номер повідомлення про зміну	Лист документа	Розділ, підрозділ або пункт	Дата	Прізвище й ініціали, що реєструє зміну	Підпис
1						
2						
3						
4						
5						